

Մ Ե Կ Ն Ա Բ Ա Ն ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ 2020 թ. ՎԱՐՉԱԿԱՆ
ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ԵՎ ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

1. Ապարարի պահպանման ծախսեր 7,114,003 հազ. ՀՀ դրամ

1.1 Աշխատավարձ և նրան հավասարեցված վճարումներ՝ 6,145,035 հազ. ՀՀ դրամ

Աշխատավարձի և նրան հավասարեցված միջոցների հաշվարկը կատարվում է ելնելով «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ կետի «գ» ենթակետի պահանջներից, համաձայն որի ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների աշխատավարձի միջինը պետք է համապատասխանի ՀՀ բանկային համակարգի միջին աշխատավարձին: 2020 թվականի համար առևտրային բանկերը կանխատեսել են **820.6 հազ. ՀՀ դրամ** միջին աշխատավարձ: ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների միջին աշխատավարձը 2019 թվականի թվականի նկատմամբ աճել է 3 %-ով կազմելով ամսական **640.1 հազ. ՀՀ դրամ** նախորդ տարվա 621.5 հազ. ՀՀ դրամի փոխարեն:

2020թ համար հաշվարկները կատարվել են 800 աշխատակցի համար՝ 2019 թվականի 808 աշխատակցի փոխարեն, ինչը ենթադրում է մոտ 1% նվազեցում 2019թ. համար կանխատեսված համապատասխան ցուցանիշի նկատմամբ: Արդյունքում 2020 թվականի համար աշխատավարձ և նրան հավասարեցված միջոցներ հոդվածը *նախորդ տարվա նկատմամբ աճել են 1.9 %-ով*:

1.2 Աշխատակիցների սոցիալական ապահովություն՝ 420,500.0 հազ. ՀՀ դրամ:

Գումարը նախատեսված է ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների սոցիալական փաթեթի՝ այդ թվում առողջության ապահովագրության ծախսերը հոգալու համար:

2020թ. սոցիալական ապահովության ծախսերը *նախորդ տարվա նկատմամբ չեն փոփոխվել*:

1.3 Անձնակազմի գործուղում, ուսուցում և վերապատրաստում՝ 434,376.0 հազ. ՀՀ դրամ:

Առաջնորդվելով ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին օրենքով սահմանված հիմնական նպատակների՝ գների կայունության և ֆինանսական կայունության ապահովման,

ինչպես նաև 2018-2020թթ ռազմավարությամբ սահմանված խնդիրների իրականացման անհրաժեշտությամբ և Կենտրոնական բանկի խնդիրների իրականացման գործընթացում յուրաքանչյուր աշխատակցի արդյունավետ գործունեությունն ապահովելու խնդրով՝ Կենտրոնական բանկը կարևորում է կենտրոնական բանկում սովորելու մշակույթի ձևավորումը, հետազոտական կարողությունների ձևավորումն ու զարգացումը, քաղաքականության մշակման և վերլուծական ունակությունների զարգացումը, ֆինանսական ոլորտում կրթված մասնագետներ ունենալը, աշխատակիցների շարունակական ուսուցումն ու զարգացումը, և մարտահրավերներին դիմակայելու պատրաստվածությունը:

ԿԲ-ի արտաքին վերապատրաստումների և գործուղումների կազմակերպման նպատակով պլանավորվել է 381,246 հազ. դրամ: Նշված ծախսման հիմնական ուղղություններն են՝ մասնագիտական գիտելիքների խորացմանն ու աշխատանքային խնդիրներն արդյունավետ իրականացնելու համար անհրաժեշտ է հմտությունների զարգացմանն ուղղված վերապատրաստման դասընթացներին, փորձի փոխանակման նպատակով ուսուցողական այցերին, ինչպես նաև տարբեր միջազգային կառույցներում ԿԲ-ի ներկայացուցչությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ հանդիպումներին, համաժողովներին ԿԲ աշխատակիցների մասնակցությունը:

2020թ-ին ևս նախատեսվում է ապահովել աշխատակիցների վերապատրաստման նախորդ տարվա մակարդակը, որը ենթադրում է 190 աշխատակցի մասնակցությունը միջինում թվով 150 վերապատրաստման ծրագրերի (այդ թվում՝ ուսուցողական այցեր, ստանդարտ և նպատակային դասընթացներ): Վերապատրաստման դասընթացները և փորձի փոխանակման նպատակով կազմակերպվելիք ուսուցողական այցերն ուղղված են լինելու հմտությունների զարգացմանը, ԿԲ նպատակների փոխազդեցության տեսանկյունից հետևյալ ուղղություններով գիտելիքների խորացմանը, դրամավարկային մոդելների ծրագրային բարելավում, տվյալների բազայի ստեղծում, փոխանցման մեխանիզմների վերլուծություն, DSGE մոդելներ, ֆինանսական կայունությունը նկարագրող ցուցանիշների հաշվարկ, դոլարայնացման մակարդակի հետերոգենություն, կոնսոլիդացված, մակրոպրոդեցիալ վերահսկողություն, կրիպտոարժույթների ռիսկայնության վերլուծություն, ֆինանսական համակարգում մրցակցության կարգավորում, պարտադիր ապահովագրության վերահսկողություն, բանկերի բիզնես մոդելի վերլուծություն, ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության ներդրման աշխատանքների իրականացում, պահուստների կառավարման նոր գործիքներ, սպառողների շահերի պաշտպանություն եւ ֆինանսական հասանելիություն, նոր շարքի թղթադրամների թողարկման հետ կապված աշխատանքներ, կիբերանվտանգության հիմնախնդիրների ուսումնասիրություն, հանրության հետ հաղորդակցման նոր PR գործիքների ուսումնասիրություն:

Աշխատակիցների վերապատրաստումներից բացի, այս հոդվածից են իրականացվում ԿԲ-ի ղեկավար անձնակազմի և փորձառու աշխատակիցների ներկայացուցչական նպատակով գործուղումների ծախսերը: ԿԲ-ն անդամակցելով մի շարք միջազգային կառույցների (Եվրախորհրդի ՄԱՆԻՎԱԼ կոմիտե, Ֆինանսական հետախուզության մարմինների Էգմոնտ խումբ, ԱՄՀ, ՀԲ, Ֆինանսական ներթափանցման այլանս, սպառողների պաշտպանության ցանց, Միջպետական բանկ, IORWG, INFE) և լինելով ԱՊՀ-ի և ԵԱՏՀ-ի անդամ պետությունների արժույթային, ապահովագրության և արժեթղթերի շուկայի կարգավորման պետական մարմինների խորհրդի անդամ, ուղղակի պարտավորություններ ունի ապահովել ներկայացուցչություն վերոնշյալ կազմակերպությունների կողմից կազմակերպվելիք համաժողովներին, տարեկան հանդիպումներին, կոորդինատորների խորհրդի նիստերին: Վերը նշված ներկայացուցչական հանդիպումների քանակը վերջին տարիներին աճել է, և ակնկալվում է, որ այդ միտումը հաջորդ տարի կպահպանվի:

2020թ. ընթացքում ՀՀ տարածքում գործուղման, ուսուցման և վերապատրաստման ծախսերի համար պլանավորվել է 53,130 հազ. դրամ:

Կենտրոնական բանկում շարունակում է գործել միջազգային մասնագիտական որակավորման հավաստագրերի ստացման և գիտելիքի շարունակական փոխանցման պահանջը, որը ենթադրում է աշխատակիցների կողմից համապատասխան դասընթացներին մասնակցություն, քննությունների հանձնում, իսկ որակավորում ունեցող աշխատակիցների դեպքում՝ դրանք պահպանելու նպատակով մասնակցություն որոշակի վերապատրաստման դասընթացների:

Կարևորելով երիտասարդ մասնագետների զարգացումը, ինչպես նաև աշխատանքային խնդիրներն արդյունավետ իրականացնելու համար պահանջվող հիմնարար հմտությունների (վերլուծելու ունակություն, հաղորդակցվելու կարողություն, ներկայացման հմտություն, բանակցելու ունակություն, թիմային աշխատանք և այլն) և ղեկավարման հմտությունների զարգացման, օտար լեզուների իմացության կատարելագործման անհրաժեշտությունը՝ ԿԲ-ը որոշակի ծախսեր է պլանավորել նաև այս նպատակով՝ ՀՀ տարածքում առկա ուսումնական հաստատություններում և տեղի մասնագետների ներգրավմամբ ուսուցման և վերապատրաստման ծրագրերին ԿԲ աշխատակիցների մասնակցությունն ապահովելու նկատառումով:

Մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների զարգացման նպատակով ԿԲ աշխատակիցները մասնակցում են առցանց դասընթացների ևս, ընդ որում վերջին տարիներին նման դասընթացների քանակն աճման միտում ունի:

1.4 Ներկայացուցչական ծախսեր՝ 54,218.0 հազ. ՀՀ դրամ

Նախատեսվում են մի շարք միջազգային պատվիրակությունների ընդունելություններ, օտարերկրյա բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների այցեր՝ համատեղ ծրագրեր իրականացնելու վերաբերյալ քննարկումների և բանակցությունների նպատակով:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2019թ. նկատմամբ չի փոփոխվել:

1.5 Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում՝ 59,874.0 ՀՀ դրամ

2020թ.-ին ՀՀ ԿԲ-ում նախատեսվում է շահագործել 28 ավտոմեքենա, որոնց շահագործման ծախսերը հաշվարկելիս հիմք են ընդունվել վառելիքի շուկայական գները և 2019թ. ՀՀ ԿԲ կողմից վառելիքի ձեռք բերման և ավտոմեքենաների տեխսպասարկման համար կնքված պայմանագրերը:

• Ծառայողական փոխադրամիջոցների սպասարկում 20,832.0 հազ ՀՀ դրամ

Հաշվի առնելով 2018թ. և 2019թ. I կիսամյակում ավտոմեքենաների սպասարկման համար կատարված ծախսերը, 2020թ. ծառայողական փոխադրամիջոցների սպասարկման համար նախատեսվող գումարը մեկ ավտոմեքենայի համար նախատեսվել է ամսական միջինը 62,000 ՀՀ դրամ, որի տարեկան ամբողջական գումարը կկազմի 20,832 հազ. դրամ

$$28 \text{ ավտոմեքենա} \times 62,000 \text{ հազ} \times 12 \text{ ամիս} = 20,832.0 \text{ հազ. ՀՀ դրամ}$$

• Վառելանյութ 38,042.0 հազ ՀՀ դրամ

Հիմք ընդունելով 2018թ. տարեկան և 2019թ. 1-ին կիսամյակում վառելիքի ընթացիկ գները և տարվա ընթացքում գների հավանական տատանումները՝ ըստ վառելանյութի տեսակների նախատեսվել է հետևյալը.

Բենզին-ՀՀ ԿԲ շահագործվող թվով 28 ավտոմեքենաներից բենզինով են աշխատում թվով 20-ը: ՀՀ կենտրոնական բանկի ներքին կարգերի համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկում նախատեսվում է սպառել մոտ **58596 լ բենզին**, որի միջին գինը **430 դրամով** հաշվելու դեպքում կենտրոնական բանկի բենզինի տարեկան ծախսը 2020թ կկազմի **25,196.28 հազ ՀՀ դրամ:**

Դիզելային վառելիք- 2020թ. ԿԲ-ում դիզելային վառելիքով շահագործվող 8 ավտոմեքենաների համար ԿԲ ներքին կարգերին համապատասխան նախատեսվում է սպառել մոտ 23920 լ դիզելային վառելիք, որի միջին գինը **430 դրամով** հաշվելու

դեպքում կենտրոնական բանկի բենզինի տարեկան ծախսը 2020թ կկազմի **10,285.6 հազ ՀՀ դրամ:**

Նավթամթերք – ԿԲ-ում շահագործվող թվով 20 ավտոմեքենաների շարժիչների և փոխանցման տուփերի համար տարվա ընթացքում նախատեսվում է սպառել մոտ 640 լ կիսասինթետիկ յուղ, որի գինը 1 լիտրի դիմաց նախատեսվել է 4000 ՀՀ դրամ կամ տարեկան 2,560.0 հազ. դրամ:

- **Այլ տրանսպորտային ծախսեր 1,000.0 ՀՀ հազ դրամ**

Այս գումարը նախատեսվում է ավտոմեքենաների տեխնիկական զննման, ՊետԱվտոՏեսչության հետ կապված և այլ հնարավոր ծախսերի իրականացման նպատակով:

2. Լրացրվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսեր՝ 60,928 հազ. ՀՀ դրամ

2.1 Հասարակայնության հետ կապերի գծով ծախսերը պլանավորվել են 21,700 հազ ՀՀ դրամ:

2020 թ. ընթացքում ԿԲ վերաբերյալ ԶԼՄ-ների անդրադարձների և ազդակների ամբողջական պատկեր ստանալու նպատակով նախատեսվում է շարունակել մոնիտորինգային ծրագրերի օգտագործումը: Ծրագրերից օգտվելու տարեկան ծախսը կազմում է **11,100.0 դրամ:**

2.2 Ամսագրերի և թերթերի բաժանորդագրության համար պլանավորվել է 11,000.0 հազ ՀՀ դրամ:

Բաժանորդագրությունը վերաբերում է հայաստանյան (մոտ երկու տասնյակ) և արտասահմանյան ամսագրերին, թերթերին և պարբերականներին, մասնավորապես՝ նախատեսվում է ֆինանսական ոլորտում մասնագիտացված և բարձր վարկանիշ ունեցող պարբերականների բաժանորդագրություն: Այս պարբերականների բաժանորդագրությունը կարևորվում է միջազգային տնտեսությունում կատարվող փոփոխություններին օպերատիվ ծանոթանալու, արագ արձագանքման և նոր մարտահրավերներին տարբեր վերլուծություններով և կանխատեսումներով նախապատրաստվելու համար:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2019թ. նկատմամբ ավել է նախատեսվել 500.0 հազ. դրամ:

2.3 Գրականության ձեռքբերման համար պլանավորվել է 9,228 հազ ՀՀ դրամ

Մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների զարգացման նպատակով ԿԲ նախատեսում է 2020թ. ձեռքբերել մասնագիտական գրքեր ինչպես թղթային, այնպես էլ էլեկտրոնային եղանակով:

Այս հոդվածի հետ կապված ծախսերը 2019թ նկատմամբ նվազել է 2 % :

2.4 Տեղեկատվության հրապարակում տեղական և արտասահմանյան մամուլում՝ 7,500 հազ. ՀՀ դրամ

ԿԲ-ը տպագրում է իր հաշվեկշիռը, միջազգային պահուստների մասին տեղեկատվությունը, թափուր աշխատատեղերի և ձեռքբերման մրցույթների մասին ԿԲ-ի կողմից տրվող հայտարարությունները և այլ տեղեկատվություն հայաստանյան տարբեր թերթերում:

Հաշվի առնելով **տեղական մամուլում** հայտարարությունների ծավալը և հաճախականության աճի հնարավորությունը, հայտարարությունների հրապարակման համար նախատեսվում է **7,000.0 հազ դրամ:**

Այս հոդվածում ներառված են նաև ինտերնետային կայքերում հայտարարությունների տեղադրման ծախսերը:

ՀՀ Կենտրոնական բանկի և Հայաստանի բանկային համակարգի վերաբերյալ տեղեկատվության արտասահմանյան հրատարակություններում տեղադրելու նպատակով, նախատեսվում է **500.0 հազ ՀՀ դրամ:**

Ընդհանուր գումարը 2018թ. նկատմամբ մնացել է անփոփոխ:

2.5 Լրատվական գործակալությունների նյութերի ձեռք բերման համար պլանավորվել է 6,500.0 հազ ՀՀ դրամ:

ՀՀ, տարածաշրջանային, ԱՊՀ այլ երկրների և միջազգային կարևոր ֆինանսատնտեսական իրադարձություններին ԿԲ աշխատակիցներին իրազեկելու նպատակով նախատեսվում է շարունակել պայմանագրերը լրատվական գործակալությունների հետ, որոնք տրամադրում են վերոհիշյալ տեղեկատվությունը էլեկտրոնային ֆայլերի տեսքով: Ֆայլերում օրական կտրվածքով ամփոփ ներկայացվում են տվյալ գործակալության կողմից թողարկված նյութերը երկրում և արտերկրում կատարված կարևոր քաղաքական, տնտեսական և հասարակական իրադարձությունների վերաբերյալ: Ծախսերը պլանավորվել են հաշվի առնելով ԿԲ-ի կողմից 2020թ. ձեռքբերման ենթակա

լրատվական գործակալությունների նյութերի ցանկը և 2019թ. գործող պայմանագրային գները:

Նախատեսված գումարը 2019թ. նկատմամբ չի փոփոխվել:

2.6 Ֆիլմի և տեսահոլովակի նկարահանման ծախսեր՝ 5,000.0 հազ. դրամ

Ծախսերը պլանավորվել են ԿԲ-ի ռազմավարական խնդիրներից բխող ֆինանսական կրթման կազմակերպման և իրականացման նպատակով տարբեր բացատրական և գովազդային տեսահոլովակների նկարահանման և պրայմ-թայմ հեռարձակման համար:

3 Տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսեր՝ 99,480.0 հազ. ՀՀ դրամ

2020թ. ԿԲ-ի վարչական շենքի և ԿԲ-ին պատկանող մյուս կառույցների բնականոն աշխատանքային վիճակի ապահովման համար անհրաժեշտ տնտեսական նյութերի ու արագամաշ առարկաների սպառման հետ կապված ծախսերը կկազմեն 99,480 հազ. դրամ: Հոդվածի պլանավորումը կատարվել է հիմք ընդունելով 2018 թվականի տարեկան ու 2019 թ. առաջին կիսամյակի ընթացքում օգտագործված տնտեսական նյութերի ու արագամաշ առարկաների սպառման ծավալներն ու շուկայական գները:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2019թ. նկատմամբ նվազել է 7.6 % ով:

4. Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր՝ 28,421 հազ. ՀՀ դրամ

Կենտրոնական բանկի հեռախոսային և ֆաքսիմիլային կապի անխափան աշխատանքն ապահովում է ՀՀ-ու գործող առաջատար հեռահաղորդակցման ոլորտի կազմակերպությունների կողմից, որոնց հետ կնքված են համապատասխան պայմանագրեր և մատուցվող ծառայությունները որոշվում են ըստ սահմանված գնացուցակների: Հաշվարկներում ներառվել են արձեմնավային վարձը, խոսակցությունների վճարները, շենքերի պահպանության համար ուղիղ կապը:

4.1 ԿԲ-ում օգտագործվող հեռախոսակապ, բացի բջջային հեռախոսակապից՝ 22,565 հազ. ՀՀ դրամ

Կենտրոնական բանկի վարչական շենքում և ԿԲ-ին պատկանող մյուս կառույցներում միասին օգտագործվում են 145 նախորդ տարվա 122-ի փոխարեն:

4.2 Բջջային հեռախոսակապ 5,856.0 հազ ՀՀ դրամ

ՀՀ կենտրոնական բանկում առկա են թվով 34 բջջային հեռախոսներ: Սույն հոդվածը պլանավորվել է՝ հաշվի առնելով 2018թ. և 2019թ. I կիսամյակի փաստացի վճարները ու գործող պայմանագրերը:

5. Չնախատեսված ծախսեր՝ 20,000.0 հազ. ՀՀ դրամ

«ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի համաձայն՝ վարչական ծախսերում ներառված է «Չնախատեսված ծախսեր» հոդվածը: Այս ծախսային հոդվածը նախատեսված է ՀՀ օրենքների և գործող տարբեր բնույթի սակագների փոփոխությամբ պայմանավորված ծախսերի իրականացման, ինչպես նաև այլ չնախատեսված վարչական ծախսերի կատարման համար:

Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2019թ նկատմամբ չի փոփոխվել:

Ընդամենը վարչական ծախսեր՝ 7,322,832 հազ. ՀՀ դրամ:

Ընդհանուր վարչական ծախսերը նախորդ տարվա նկատմամբ ավելացել են մոտ 1.3 % ու:

ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ

ՁԵՌՔԵՐՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

1. Աշխատանքային շենքերի և շինությունների կառուցում, ձեռքբերում և կապիտալ վերանորոգում՝ 0 ՀՀ դրամ

2020թ. ԿԲ-ը չի նախատեսում աշխատանքային և շինությունների կառուցում, ձեռքբերում և կապիտալ վերանորոգում:

2. Համակարգչային տեխնիկայի, ծրագրային ապահովման, գրասենյակային գույքի, կապի միջոցների և բանկի հիմնական գործունեությանն առնչվող այլ հիմնական միջոցների ձեռքբերում և կապիտալ վերանորոգում՝ 947,413 հազ. ՀՀ դրամ

2.1 Համակարգչային տեխնիկա և ծրագրային ապահովում՝ 819,951 հազ. ՀՀ դրամ:

Համակարգչային տեխնիկայի և ծրագրային ապահովման ձեռքբերման ծրագիրը նախատեսում է համակարգիչների, հարակից սարքավորումների, ծրագրային ապահովման, ցանցային ապահովման սարքավորումների ձեռքբերում 2020 թվականի ընթացքում և հիմնված է ՀՀ կենտրոնական բանկի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների քաղաքականությամբ, տեղեկատվական անվտանգության քաղաքականությամբ սահմանված և ԿԲ-ի Խորհրդի կողմից հաստատված սկզբունքների վրա, որոնք բխում են միջազգային փորձից և բանկային համակարգի զարգացման միտումներից:

ա) ՀՀ կենտրոնական բանկի բոլոր ֆունկցիոնալ աշխատակիցները պետք է ունենան իրենց համակարգիչները: Այս խնդիրը ՀՀ ԿԲ-ում գործնականորեն լուծված է: Աշխատակայանների քանակի ավելացումը կարող է կատարվել կառուցվածքային փոփոխությունների հետևանքով, եթե ավելանա աշխատակիցների քանակը, կամ եթե որոշակի կիրառական ֆունկցիաների իրականացման համար պահանջվեն լրացուցիչ համակարգիչներ, որոնք կկատարեն հատուկ ֆունկցիոնալ խնդիրներ: Ընդ որում, օգտագործվող համակարգիչները՝ ինչպես սերվերները, այնպես էլ աշխատանքային կայանները, ըստ անհրաժեշտության պետք է թարմացվեն: Համակարգիչների բարոյական և ֆիզիկական հնացումը (մաշվածքը) տեղի է ունենում 3-5 տարիների ընթացքում՝ կախված օգտագործման ոլորտից. այդ պատճառով ԿԲ համակարգիչները, որպես կանոն, փոխարինվում են 5 տարին մեկ՝ հին համակարգիչները օտարվում են և դրանց փոխարեն ձեռք են բերվում նորերը:

բ) ԿԲ-ի ավտոմատացված բանկային համակարգերի անխափան, հուսալի և անվտանգ աշխատանքը ապահովելու համար բոլոր համակարգիչները պետք է ապահովված լինեն

անխափան էլեկտրասնուցման սարքերով: ԿԲ-ի համակարգիչները գործնականորեն համալրված են անխափան սնուցման սարքերով և այդ պատճառով նորերի ձեռք բերումը պայմանավորվում է հիմնականում նոր սերվերների և աշխատակայանների ձեռք բերումով կամ ֆիզիկապես և բարոյապես մաշվածների փոխարինմամբ:

գ) ԿԲ-ում տպող սարքերը պետք է լինեն արդյունավետ, այսինքն՝ նվազագույն քանակությամբ ապահովեն առավելագույն արտադրողականություն և բարձր որակ: Դա ապահովվում է ցանցային լազերային տպող սարքերի օգտագործմամբ: Նախորդ տարիներին տվյալ սկզբունքի կիրառումը բերեց տպող սարքերի ընդհանուր քանակի էական նվազման:

դ) ՀՀ կենտրոնական բանկում օգտագործվող ստանդարտ ծրագրային համակարգերը և փաթեթները պետք է անընդհատ թարմացվեն նոր տարբերակներով՝ աշխարհում կիրառվող նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաներին համապատասխան: Հակառակ դեպքում ՀՀ ԿԲ-ը շատ արագ հետ կմնա տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացումներից և հնարավոր չի լինի ներդնել և շահագործել նոր կիրառական ծրագրային համակարգեր, որոնք իրականացնում են ժամանակակից ֆինանսական և բանկային տեխնոլոգիաներ, ինչպես նաև արդյունավետ մշակել և պահպանել անընդհատ աճող ֆինանսական և տնտեսական տեղեկատվության ծավալները:

ե) ԿԲ-ի լոկալ համակարգչային ցանցը, միջբանկային համակարգչային ցանցը, էլեկտրոնային կապի և վճարումների այլ համակարգերը անընդհատ պետք է զարգանան հուսալիության և անվտանգության բարձրացման, արտադրողականության ավելացման, ժամանակակից տեխնիկական և ծրագրային միջոցների կիրառման ուղղություններով:

զ) ԿԲ-ում նոր կիրառական և ենթակառուցվածքի կառավարման ծրագրային նոր համակարգերի մշակման և թեստավորման գործընթացները պետք է ամբողջովին տարանջատված լինեն իրական համակարգերի շահագործման գործընթացներից: Այդ իրականացնելու համար ԿԲ-ում ստեղծված է ու ըստ պահանջարկի պետք է զարգացվի տրամաբանորեն առանձին թեստային լոկալ ցանց՝ իր համակարգիչներով և սերվերներով, որոնք օգտագործվում են ծրագրավորողների և թեստավորողների կողմից նոր համակարգերի թեստավորման և մշակման աշխատանքներ կատարելու ժամանակ: Սա համապատասխանում է միջազգային ստանդարտներին և լավագույն փորձին:

է) ԿԲ-ում հիմնականում կիրառվում են սերվերներ, որոնք ընդգրկված են Բլեյդ և այլ սերվերային համալիրներում, ու տվյալների պահպանման ինքնուրույն համակարգեր, որոնք միավորվում են կապի հատուկ ենթակառուցվածքով Բլեյդ և այլ համալիրների հետ ու տրամադրում են սերվերներին արտաքին հիշողության մեծ տիրույթներ: Ինչպես սերվերների, այնպես էլ արտաքին հիշողության համար կիրառվում է վիրտուալացում: Այս մոտեցումները թույլ են տալիս արդյունավետ օգտագործել ֆիզիկական սերվերների ու հիշողության սարքերի ռեսուրսները, ապահովել նրանց աշխատանքի բարձր հուսալիություն ու անընդհատություն:

ը) Կենտրոնական բանկում ինտերնետային ցանցը և լոկալ ցանցը միավորվում են մեկ միացյալ ցանցի կազմում: Միացյալ ցանցում կիրառվում են համապատասխան պաշտպանական ծրագրա-ապարատային միջոցներ, տեխնոլոգիական լուծումներ, ցանցային պաշտպանական համակարգեր և արձանագրություններ, կազմակերպչական միջոցառումներ, որոնք ապահովում են տեղեկատվական և հաշվողական ռեսուրսների պաշտպանությունը անթույլատրելի տիրապետումից, փոփոխումից և ոչնչացումից: Միացյալ ցանցը բաժանված է տարբեր պաշտպանական գոտիների: Ցանցի ինչպես օգտագործողները, այնպես էլ սերվերները և տեղեկատվական ռեսուրսները տրամաբանորեն բաժանված են տարբեր խմբերի՝ կախված նրանց գաղտնիության և աշխատանքի անընդհատության ապահովման կարևորությունից: Այդ խմբերը միավորվում են տարբեր վիրտուալ ցանցերում և կարող են փոխգործակցել միմյանց հետ միայն հատուկ պաշտպանական ապարատածրագրային համակարգերի միջնորդությամբ՝ ըստ սահմանված կանոնների: Նշված չափանիշներից ելնելով որոշ աշխատակայաններ կարող են օգտագործվել միայն ներքին կրիտիկական կիրառական համակարգերից օգտվելու համար, որոշ աշխատակայաններ՝ և ներքին ոչ կրիտիկական կիրառական համակարգերից, և ինտերնետից օգտվելու համար, իսկ որոշները՝ միայն ինտերնետից օգտվելու համար: Բացի այդ ինտերնետից օգտվող համակարգիչներից աշխատակիցները օգտվում են նաև արտաքին էլեկտրոնային փոստի ծառայություններից: Կրիտիկական սերվերները և տեղեկատվական ռեսուրսները պաշտպանվում են ոչ միայն արտաքին անթույլատրելի օգտագործումներից, այլ նաև ներքին օգտագործողների անթույլատրելի օգտագործումներից:

Համաձայն տվյալ սկզբունքների, ԿԲ-ի ավտոմատացման ռազմավարության ու տեղեկատվական տեխնոլոգիաների քաղաքականության, ԿԲ-ի ավտոմատացման ներկա վիճակի և զարգացման պլանների, կազմված է 2020 թվականի համակարգչային տեխնիկայի և ծրագրային համակարգերի ձեռքբերման ծրագիրը:

ԿԲ-ում, որպես կանոն, ձեռք է բերվում բարձրորակ այսպես կոչված "Brand Name" կարգի համակարգչային տեխնիկա միայն մրցութային հիմունքներով: Համակարգչային տեխնիկան, որպես կանոն DELL, Hewlett Packard, Lenovo, Fujitsu, IBM, Cisco Systems, Juniper, Huawei և այլ հանրահայտ ընկերությունների արտադրանք է: Փորձը ցույց է տալիս, որ նշված տեսակի տեխնիկան ունի բարձր որակ, լավ և երկարաժամկետ (3 տարի) երաշխիքային սպասարկում, բարձր հուսալիություն և տեխնիկական զարգացման լայն հնարավորություններ: Հաշվի առնելով բանկային ավտոմատացված համակարգերին ներկայացվող տեխնիկական ռիսկերի նվազեցման, հուսալիության, անխափան աշխատանքի և անվտանգության բարձր պահանջները, նման բարձրորակ տեխնիկայի օգտագործումը ՀՀ կենտրոնական բանկում անհրաժեշտություն է: Կապիտալ ներդրումների հաշվարկը հիմնված է նշված համակարգչային տեխնիկայի ստանդարտ գների վրա, որոնք մոտավորապես 25% ավելի թանկ են ոչ "Brand Name" համակարգչային տեխնիկայից: Ձեռքբերման մրցութային եղանակը թույլ է տալիս ձեռք բերել տեխնիկական հայկական շուկայում առկա շահավետ գներով: Կենտրոնական բանկի

կապիտալ ներդրումների ծրագրով 2020թ. նախատեսվում են ներքոնշված ձեռքբերումները:

Ընդհանուր համակարգչային տեխնիկայի գծով ծախսերը նախորդ տարվա համեմատ նվազել են 23%-ով:

2.1.1 Համակարգչային տեխնիկայի և հարակից սարքավորումների գծով կապիտալ ներդրումները պլանավորվել են՝ 146,035.0 հազ դրամ,

Համակարգչային տեխնիկայի և հարակից սարքավորումների մեջ են մտնում՝

➤ Համակարգիչներ՝ 91,260.0 հազ դրամ:

2020 թ. նախատեսվում է ձեռք բերել 169 նոր համակարգիչ, որոնք նախատեսված են հինգ տարուց ավել շահագործված համակարգիչները փոխարինելու և որոշ նոր կիրառությունների համար:

➤ Notebook տիպի համակարգիչները՝ 25,200.0 հազ դրամ:

2020թ. նախատեսվում է ձեռք բերել 42 նոր Notebook տիպի համակարգիչ, որոնք նախատեսված են հինգ տարուց ավել շահագործված համակարգիչները փոխարինելու և որոշ նոր կիրառությունների համար:

➤ Այլ համակարգչային սարքավորումներ՝ 20,800.0 հազ դրամ:

2019թ. նախատեսվում է ԿԲ-ի Երևանի մասնաշենքում իրականացվելու է լոկալ ցանցի լարանցման համակարգի որոշակի վերակառուցումներ և արդիականացումներ՝ փոխարինվելու են հին դարակային պահարանների մի մասը: Այդ աշխատանքները շարունակվելու են 2020թ. որի ընթացքում կփոխարինվի ևս 4 դարակային պահարաններ համալրված միջպահարանային միացման վահանակներով և համապատասխան պղնձե ու օպտիկական մալուխներով: Ընդամենը 2020թ. նախատեսվում է ձեռք բերել 6 դարակային պահարան: Ձեռք բերման հետ կապված ծախսերը կկազմեն 16,800.0 հազ. դրամ:

ԿԲ-ի Երևանի մասնաշենքում և Դիլիջանի ուսումնահետազոտական կենտրոնում անցկացվող կոնֆերանսները և այլ միջոցառումները ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է ձեռք բերել 2 հատ մուլտիմեդիա պրոեկտոր, որոնք կփոխարինեն մաշվածները: Ձեռք բերման հետ կապված ծախսերը կկազմեն 4,000.0 հազ. ՀՀ դրամ:

➤ Տպող սարքավորումներ և սկաներ՝ 6,480.0 հազ ՀՀ դրամ

2020թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի ստորաբաժանումներում հին բարոյապես ու ֆիզիկապես մաշված տպող սարքերը փոխարինելու համար նախատեսվում է ձեռք բերել

13 հատ արագագործ լազերային տպող սարք, 11 հատ փոքր լազերային տպող սարքավորում, 1 հատ գունավոր տպող սարքավորում և 1 հատ սկաններ:

➤ **500 VA անխափան սնուցման սարք՝ 2,295 հազ դրամ:**

2020թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատատեղերում օգտագործվող համակարգիչների անխափան սնուցման հնացած սարքերը փոխարինելու համար և նոր տեղադրված անվտանգության սարքավորումների անխափան սնուցումը ապահովելու համար նախատեսվում է ձեռք բերել 51 անխափան սնուցման սարք:

2.1.2 Ցանցային սարքավորումների գծով կապիտալ ներդրումները պլանավորվել են՝ 56,000.0 հազ ՀՀ դրամ:

Անընդհատ զարգացող տեղեկատվական ենթակառուցվածքը ներկայացնում է նոր պահանջներ փոխանցվող տվյալների հոսքերի արագության, անվտանգության, հուսալիության հանդեպ և լոկալ ցանցի նշված հատկանիշների 10 տարի առաջ ներառված ռեզերվը մոտենում է սպառմանը, ակնհայտ է ցանցի վերակառուցման պահանջը: Ցանցի վերակառուցման համար մշակվում է նախագիծ, որի սկզբունքները արդեն սահմանված են: Հաշվի առնելով նախագծի իրականացման մեծ ծավալը, նախագիծը կիրականացվի փուլերով՝ 2020թ. կփոխարինվեն ցանցի միջուկի կոմուտատորները (core switch), նախատեսվում է ձեռք բերել 4 հատ առնվազն 48 հատ 10 Gb/s պորտերով կոմուտատոր:

2.1.3 Ծրագրային ապահովման գծով կապիտալ ներդրումները պլանավորվել են՝ 525,316 հազ ՀՀ դրամ, որից

➤ **Ընդհանուր օգտագործման ծրագրային ապահովման ձեռքբերման համար 124,316 հազ ՀՀ դրամ,**

2020թ. նախատեսվում է ձեռք բերել ծրագրային փաթեթներ հետևյալ նպատակներով՝

- տվյալների հենքի կառավարման համակարգի ու միջին շերտի ծրագրային պլատֆորմների թարմացում, պահանջվող քանակի արտոնագրերի ապահովում և այդ համակարգի ադմինիստրավորման ծրագրային միջոցների կատարելագործում
- միջին շերտի ծրագրային պլատֆորմների նոր փաթեթների ձեռք բերում ու ներդրում
- ֆունկցիոնալ ստորաբաժանումների կողմից՝ դրամավարկային քաղաքականության որոշման և իրականացման ու տնտեսագիտական հետազոտությունների կատարման նպատակներով, ֆինանսական ու

տնտեսագիտական վերլուծությունների իրականացման համար ստանդարտ ծրագրային փաթեթների ձեռք բերում ու ներդրում

- ծրագրատեխնիկական սպասարկման ուտիլիտների կիրառում ծրագրերի մշակման համար
- ծրագրաապարատային ենթակառուցվածքի կառավարման և մոնիտորինգի համակարգերի զարգացում
- ծրագրավորման միջոցների և ստանդարտ ծրագրերի նոր տարբերակների ձեռքբերում և արտոնագրերի ավելացում:

2020թ. նախատեսվող ձեռքբերման ենթակա ծրագրային փաթեթների նկարագրությունը հետևյալն է

- ԿԲ-ում շրջանառվող ամբողջ տվյալների առարկայակողմնորոշված շտեմարանի (Data Warehouse) ստեղծում և գործարկում: Ոսումնասիրությամբ որոշվել է դա կառուցել SAP Business Warehouse պլատֆորմի հիման վրա: Ձեռք բերման հետ կապված ծախսերը կկազմեն մոտ 72,816 հազ. ՀՀ դրամ:
- Տնտեսագիտական վերլուծությունների ծրագրային փաթեթների, մասնավորապես Matlab, իր ենթամոդուլներով և ծրագրավորման գործքների՝ **26,500.0 հազ. դրամ:**
- 2020թ. նախատեսվում է նաև ձեռք բերել CBANet ցանցի IBM Domino փոստային սերվերի վերջին տարբերակը ծառայությունը ավելի հուսալի և պաշտպանված դարձնելու նպատակով, ինչպես նաև 2020թ. նախատեսվում է ձեռք բերել տարբեր պարբերականությամբ (օրական, շաբաթական և այլն) համակարգերի տվյալների հենքերի ու այլ բաղադրիչների պահուստային կրկնօրինակների ավտոմատացված ստեղծման (Back-up) ծրագրային համակարգ: Ընդհանուր ծախսերը կկազմեն 18,280.0 հազ. ՀՀ դրամ:
- Այլ ծրագրային փաթեթների ձեռքբերում՝ 6,720.0 հազ. ՀՀ դրամ

➤ **Կիրառական ծրագրային ապահովման համար 336,000.0 հազ ՀՀ դրամ:**

2020թ-ից սկսվում են ու նախկինից շարունակվում են ավտոմատացված որոշ նախագծեր, որոնք ներդրվելու են 2020-2022թթ.

- Կանխիկի կառավարման տեղեկատվական համակարգ:
- Նոր Բանկային ավտոմատացված համակարգի

Նոր Բանկային ավտոմատացված համակարգի ներդրումը պահանջում է նրա համակցումը ԿԲ-ում գործող այլ ավտոմատացված համակարգերի, որոնք համակցված են գործող Գործառնական օր համակարգի հետ: Այդպիսիք են մոտ 10ավտոմատացված համակարգեր, որոնք համակցման համար պահանջել են ծրագրային ապահովման էական, միջին կամ որոշակի փոփոխություններ: 2020թ. կավարտվի ավտոմատացված համակարգերից մի քանիսի ներդրումը:

Նոր Բանկային ավտոմատացված համակարգի ներդրման ընթացքում անհրաժեշտ է տեղափոխել գործող Գործառնական օր համակարգից տվյալներ նոր համակարգ, այսինքն՝ պետք է իրականացնել տվյալների միգրացիա: Տվյալների տեղափոխման համակարգի հիմնական մասը ներդրվում է 2019թ., իսկ պայմանագրի 2-րդ փուլը կավարտվի 2020թ.:

➤ **Տեղեկատվական անվտանգության ծրագրերի գծով՝ 65,000.0 հազ.ՀՀ դրամ**

- 2020թ.-ն պլանավորվում է ձեռք բերել CyberArk համակարգերի հավելյալ արտոնագրեր, որը պայմանավորված ԿԲ-ում CyberArk համակարգի կիրառման ոլորտի ընդարձակման հետ՝ ըստ պլանների CyberArk համակարգի պաշտպանության տակ պետք է ներառվեն ծառայողական հաշվային գրառումները, ինչպես նաև տվյալների հենքերի կառավարման համակարգերում և տվյալների շտեմարաններում գրանցված արտոնյալ հաշվային գրառումները: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 13,000.0 հազ. ՀՀ դրամ:
- Ներկայիս կիրբերգրոհների անցկացման ընթացքում օգտագործվում են 0-day վնասակար կոդ պարունակող վիրուսներ, որոնք էլեկտրոնային փոստի միջոցով կամ այլ ճանապարհով կարող են ներթելվեն ԿԲ-ի աշխատակայաններում և առաջացնեն բարձր ներգործության տեղեկատվական անվտանգության միջադեպեր: Նման 0-day վնասակար կոդերի ներթափանցումը կանխարգելու համար անհրաժեշտ է ձեռք բերել առանձնացված միջավայրում ֆայլերի ստուգման համակարգ (Sand Box): Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 20,000.0 հա. ՀՀ դրամ:
- ԿԲ-ի հակավիրուսային պաշտպանության արդյունավետության բարձրացմանը ուղղված աշխատանքներում անհրաժեշտ է ձեռք բերել լրացուցիչ համակարգ (Advanced Defense and Response), որի նպատակն է ապահովել ԿԲ-ում շահագործվող հակավիրուսային համակարգի և sand box համակարգերի միջև կապը և կանխել վնասակար կոդի տարածումը մեկ աշխատակայանից այլ աշխատակայաններ կամ սերվերներ: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 12,000.0 հազ. դրամ:
- Վեբ կայքերի վրա իրականացվող գրոհներից առավել վտանգավորներն են վեբ կիրառությունների խոցելիությունները շահագործողները՝ SQL injection, XSS, illegal access և այլն: Վեբկայքերի կիրառությունների պաշտպանվածությունը ապահովելու համար պլանավորվում է ձեռք բերել կլաստերային կառուցվածք ապահովող

վիրտուալ համակարգ (Web Application firewall): Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 20,000.0 հազ. դրամ:

2.1.4 Տեղեկատվական անվտանգության ծրագրաապարատային համակարգերի գծով՝ 47,000.0 հազ. ՀՀ դրամ

- ԿԲ-ում կիրառվող իրադարձությունների հավաքագրման սարքերի (2 հատ) ուղղորդումը և սպասարկումը ավարտվում է 2019թ.-ին, այդ պատճառով անհրաժեշտ է ձեռք բերել 2 հատ նոր իրադարձությունների հավաքագրման սարք: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 25,000.0 հազ. դրամ:
- Ներկայումս ԿԲ-ում շահագործվում է գաղտնալսման բանալիների ստեղծման և պահպանման անվտանգության ծրագրա-ապարատային մոդուլ (HSM-NETWORK HARDWARE SECURITY MODULE) և դրա հիման վրա կառուցված հավաստագրման կենտրոն: Շահագործվող համակարգի պահուստային տարբերակը (կլաստեր) կառուցելու համար անհրաժեշտ է ձեռք բերել ևս մեկ HSM սարք: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 22,000.0 հազ. դրամ:

2.1.5 Տեխնիկական անվտանգության ծրագրաապարատային համակարգերի մասով՝ 45,600.0 հազ. ՀՀ դրամ

- Դիվիզանի ուսումնահետազոտական կենտրոնի ֆիզիկական սպառնալիքներից պաշտպանվելու նպատակով պարագիծը անհրաժեշտ է հագեցնել ներթափանցման հայտնաբերման և ահազանգման համակարգով: Կանխատեսող ծախսերը գնահատվում են 40,000.0 հազ. դրամ:
- ՀՀ ԿԲ-ում գործող տեսահսկման համակարգի անընդհատությունը ապահովելու նպատակով նախատեսվում է ձեռք բերել 4 հատ ցանցային POE բաժանարար: Կանխատեսող ծախսերը գնահատվում են 5,600.0 հազ. դրամ:

2.2 Գրասենյակային գույք, կապի միջոցներ, այլ հիմնական միջոցներ՝ 52,861 հազ. ՀՀ դրամ

Այս հոդվածը նախատեսված է ԿԲ-ի բնականոն գործունեությունը ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ գրասենյակային գույք և այլ հիմնական միջոցներ, մասնավորապես՝ կապի միջոցներ, պատճենահանող սարքեր, թուղթ ոչնչացնող սարքեր, տնտեսական գործիքներ և այլ հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու համար:

2.3 Անվտանգության ապահովման համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ՝ 47,100.0 հազ. ՀՀ դրամ

- Քաղաքացիական պաշտպանության ապահովման նկատառումներից ելնելով անհրաժեշտ է անձնակազմը ապահովել հակազագերով: Միաժամանակ անհրաժեշտ է հագեցնել ԿԲ-ը կրակմարիչներով այն մասով, որոնց պիտանելիության ժամկետը լրացել է: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 22,520.0 հազ. ՀՀ դրամ:

- ԿԲ-ի և նրա օբյեկտների տեսահսկման համակարգերի վերազինման և անընդհատության ապահովման համար անհրաժեշտ ձեռք բերել տեսադիտարկման սարքեր: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 11,200.0 հազ. ՀՀ դրամ:

- ԿԲ աշխատակիցների և ԿԲ-ին հաշվետու կազմակերպությունների համար նախատեսվում է տրամադրել էլ. ստորագրության նույնականացման միջոց (Token): Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 6,000.0 հազ. ՀՀ դրամ:

- Դրամապահոցների անվտանգության մակարդակը բարձրացնելու նպատակով անհրաժեշտ է ԿԲ-ը հագեցնել նույնականացման համակարգերով: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 3,900.0 հազ. ՀՀ դրամ:

- ԿԲ-ի համակարգի հետ ԿԲ-ի տարածքային դրամավարկային կենտրոններում մուտքի հսկման համակարգի ներդրում և ինտեգրում: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 3,480.0 հազ. ՀՀ դրամ:

2.4 Էմիսիոն և կանխիկ դրամով գործառնությունների ապահովման համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ՝ 27,501 հազ. ՀՀ դրամ

- Թղթադրամների և մետաղադրամների անվտանգ պահպանության և տեղափոխության համար անհրաժեշտ է կոնտեյների և սայլակների ձեռքբերում: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 25,380.0 հազ. ՀՀ դրամ:

- Թղթադրամ հաշվող մեքենաները անհրաժեշտ են ԿԲ դրամավարկային հանգույցում և տարածքային դրամավարկային կենտրոններում գործող հին մեքենաների փոխարինման համար: Նոր մեքենաները անհրաժեշտ են նաև թղթադրամների մեծ ծավալների հաշվարկման համար: Կանխատեսվող ծախսերը գնահատվում են 2,121.0 հազ. ՀՀ դրամ:

3. Կապիտալ ներդրում այլ իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում՝ 10,000,000.0 հազ. ՀՀ դրամ

Հիմք ընդունելով ԿԲ-ի ռազմավարական պլանավորումը՝ նախատեսվում է, որ 2020թ. համար այլ իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումները կուղղվեն Հայաստանի Հանրապետության մի շարք պետական վարկային սոցիալական ծրագրերի ֆինանսավորմանը: Այս հոդվածով նախատեսված գումարը 2019թ. համար նախատեսված գումարի նկատմամբ նվազել է 18%-ով:

Ընդամենը կապիտալ ներդրումների և հիմնական միջոցների ձեռքբերման ծրագիր՝ 10,947,413.0 հազ. ՀՀ դրամ:

Կապիտալ ներդրումները նախորդ տարվա նկատմամբ նվազել են 23 % ուլ: